

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 39 • Perjantaina 1. lokakuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISELTA**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄLTÄ**KELLOLIIKE****Juhani Lankinen Ky**

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Tuttuja vieraita

Paljon kokemusta elämästä

Kirjoittaja on Eino Antero Orpana Kurkijoen Soskuan kylästä.

Vanhemmista isä on kohtaisin Jaakkimasta ja äiti Kurkijoen Lapinlahdelta. Vanhemmat asuivat ensin 8 vuotta Jaakkiman Paikjärvellä, isän kotitalossa ja muuttivat sitten 1930 luvun alussa Kurkijoelle. Vaikka isä oli 1700-luvun alusta asti saman suvun hallussa olleen talon vanhin poika, hän tahtoi saada perheelleen oman kodin, asuihan hänen synnyinkodissaan vielä kaksi edellistä sukupolvea. Vanhemmilla oli muuton tapahtuessa jo kaksi poikaa, Olavi ja Väinö, ja Kurkijoella syntyi Tauno, sitten kirjoittaja ja kolme tytärtä, Eila, Liisa ja Saara.

Syntymä

Synnyin lokakuussa 1934. Ehdin sen vuoksi leikkiä lapsuuden leikkejäni jo ennen talvisotaa viisi vuotta. Siitä ajasta on jäänyt paljon kauniita muistoja. Ne muistot lisääntyivät ja kirkastuivat jatkosodan päivinä, jolloin olimme taas synnyinseudullani. Lapsuuteni leikkeihin kuului kiipeileminen puihin ja katoille sekä pihapiirin taustalla olevalle korkealle kalliolle - Korkeista puista näki kauas yli Soskuan joen, Laatokan lahden ja upean kylän. Niissä oli myös hieno olla tuulen huojuuttamana. Katolla kiipeily oli kerran koitua kohtalokseni. Onneksi isäni kuuli, kun kehotin veljeäni nousemaan seurakseeni kalliolle olevan riihen katolle. Lipesin alas tullessani, mutta isä oli jo räystäällä portaitten päässä ja sai minut kiinni ennen puotamistani kivikkoon.

Muistomerkin paljastusjuhla Elisenvaarassa. Olen lukemassa rukousta Ilmin tulkatessa.

Kuvassa kotitalomme 1990. Henkilöt talon takana vas. Tauno Orpana, Saara Väisälä, Aira ja Väinö Orpana, Liisa Kerko ja Olavi Orpana.

Evakkoon

Evakkomatkojahan oli kaksi. Vuoden 1940 lähdöstä muistan kaksi asiaa. Toinen oli se ikävä ilmoitus, joka tuotiin yllätyksenä meidänkin pirttiimme. Toinen liittyi sitten matkaan, joka alkoi Laatokan jäätä pitkin Lopottiin ja sieltä edelleen Elisenvaaraan. Matkalla katselin hevosen reessä, loimen alla, tähtiä, jotka loistivat kuin Taivaan lamput kirkkaana ja toivonrikkaana. Koin lämpimän ja hyvänolon tunteen kovasta pakkasesta huolimatta. Juna- matkasta en muista mitään, mutta seuraava muisto liittyy Keuruun kirkkoon, jossa olimme ennen varsinaista majoittumistamme. Olin siellä huivi päässä ja serkkuni, Mirjami Häklin palttoo päällä. Lakin ostaminen oli lapsenmielisen syöpyvä hieno kokemus. Elämä Keuruulla Pykälämäessä ja sittemmin Alastaron Vahvalassa oli kaikin puolin antoisaa aikaa. Keuruulla mieleeni on

jäänyt kaupassa käynti. Halusin suksiin jalkakumit ja ne piti kiinnittää piikeillä. Niinpä menin ostamaan viidellä pennillä piikkejä. Samalla matkalla piti ostaa äidille rasvaa. Kauppaneiti tarjosi kuponkien mukaan margariiniä, mutta minä sanoin: meist' ois' voi parempaa. Kauppaneiti heltyi niin paljon, että antoi voita. Vuonna 1944 jouduimme taas lähtemään. Me lapset tulimme jo alkukesästä äidin kanssa ystävien luo Parikkalaan, mutta kävimme usein kotona Kurkijoella. Parikkala on jäänyt kahdestakin syystä mieleeni. Toinen liittyi matkaan. Olimme tulossa juuri sinä päivänä kotoa, kun Elisenvaaraa kohtasi tuhoisin pommitus. Näimme valttavan kone määrän ilmassa ja ajoimme hevoset kuormineen kiireen vilkkaa metsään. Kohtasimme pian sitten ne uhrin, jotka olivat selviytyneet hengissä pommituksesta. Toinen syy muistaa tuo kesä, olivat valttavat ukon ilmat. Niitä seurasimme usein ystäväperheen navetan ylisiltä. Se oli jännittävää.

Perillä

Matkasimme Kerimäen ja Puumalan kautta Alastarolle. Kun tulin Mälläisten kouluun, sain yhdessä sis-koni kanssa keuhkokuumeen. Minä ehdin olla yhden päivän koulussa ennen sairastumista. Olin sitten viikon poissa. Kun seisoin viikon kuluttua jälkeen rivissä, opettaja Linda Lin-

den kovisteli minua sanoin ja käsin. Hän suorastaan huusi ja ihmetteli, mistä minä olen ne ysit ja kympt saanut, kun en edes koulua käy. Lukukauden loppuun mennessä meistä tuli oikein hyvät ystävät.

Pääsin sitten Loimaalle oppikouluun, mutta varmasti olin mielestäni jo liian vanha, koska koulunkäynti ei enää maistunutkaan. Elämä täyttyi kaikella muulla puuhalla niin, että läksyt unohtuivat. Siinä hän sitä kuitenkin räpiköitiin koulu loppuun. Ilmoittauduin ensin Turkuun matematiikkaa lukemaan, mutta mietin pitkään ammatinvalintaa. Päätin suorittaa välillä varusmiespalveluksen. Haminassa sain sitten upseerikoulutuksen ohella sotilaspappikoulutuksen. Se johti sitten teologiseen ja papiksi. Tässä sitä nyt ollaan.

Nykyisyys

Nykyinen kotipaikkamme on Espoossa, mutta suurimman osan elämäntyöstäni olen tehnyt Huittisissa. Opiskellessani Helsingin yliopistossa, sain työtä Huopalahden seurakunnassa, jossa hoidin nuorisopastorin apulaisena monia tehtäviä kolmen vuoden ajan. Avioiduin jo opiskeluaikana. Löysin ylioppilaspiireistä vaimokseni, Sirkku Marjatta Hannuksen, joten lisäansiot olivat paikallaan. Saimme työni puolesta Helsingin Kannelmäestä hienon asunnon, jonka jätimme valmistuttuani, koska ihanteeni mukaan lähdimme töihin Pohjois - Karjalaan.

Virassa

Sain ensimmäiseksi virakseni Rääkkylän vt. kirkkoherran tehtävän. Seurakunta oli kahden papin seurakunta, ja sitä oli hoidettu kahden kuukauden ajan Kiihtelysvaarasta käsin. Siellä todella tarvittiin papia. Aika ei oikein tahtonut riittää kaikkien niitten töiden hoitamiseen, joita tarjottiin. Työ oli miellyttävää ja paljon antavaa. Sieltä oli kuitenkin lähdeittävä, kun virkaan ilmestyi vakituinen hakija. Siirryin Joensuuhun, kappalaisen viransijai-

seksi. Joensuussa olimme vain yhden talven. Minua houkuteltiin sieltä Nurmeksen Evankelisen kansanopiston rehtoriksi.

Nurmeksessakin työ oli mielenkiintoista ja haastavaa. Kahden toimintavuoden jälkeen vaimoani pyydettiin opiston varajohtajaksi. Kaikki omaisemme olivat kuitenkin Länsi - Suomessa, ja jouduimme usein käymään heidän luonaan. Niinpä hakeuduimme Vammalaan, Tyrvään seurakunnan viralliseksi apulaiseksi, olihan siellä myös vaimolleni työpaikka tarjolla. Hänelle tarjottiin Vammalan lastentarhan johtajan virkaa. Vammalassakin viihdyimme hyvin, mutta taas tuli kutsu muualle.

Arkkikiipisa Martti Simojoki pyysi minua hakeamaan Huittisten kappalaisen virkaan. Muutimme v. 1970 Amerikan kautta Vammalasta Huittisiin. - Teimme nimittäin kesälomalla Amerikan ympärysmatkan, josta aikoinaan kirjoitin myös lehteemme. Olin ollut Huittisten kappalaisena vain neljä vuotta, kun esimieheni, rovasti Toivo Salminen, jäi eläkkeelle. Uskalsin hakea hänen virkaansa ja tulin valituksi 90 %:n äänimäärällä seura-

JATKUU SIVULLA 4

Kurki - Hotellin vihkimisjuhla - lahjojen luovuttaminen, vuorossa Marjatta Orpana.

1.10.2004

Enkelit lohduttavat

Mikkelinpäivä lähestyy ja kirkot täyttyvät seurakuntien pienimmistä – on sopiva pyhä viettää perhekirkkoa, kun aiheina ovat suojelevat enkelit.

Onko aikuisen sopimatonta uskoa enkeleihin? Jos on, olen siis sopimaton.

Enkelit ovat aina olleet suojelijoitani, rauhaa tuovia, avunantajia. Sitä ne ovat varmasti monelle, sellaisillekin, jotka eivät ehkä uskalla sanoa ääneenkään uskovansa moiseen.

Monessa tilanteessa turvaudun enkeleihin – pyydän esimerkiksi Taivaan Isää lähettämään enkeleitä suojelemaan lapsiani. Erityisesti nyt, kun kaksi heistä on ulkomailla, tunnen tarvetta pyytää heille suojelijoita, kun itse en voi mitään tehdä suojellakseni heitä maailman pahalta.

Enkelit ovat lohduttajina niissäkin elämän tilanteissa, kun suru on suurinta. Nyt, kun muistelemme Estonian tuhoa ja uhreja,

tiedostamme myös sen kuinka nopeasti, odottamattomasti ja uskomattomasti suru voi tulla elämäämme.

Enkeleillä on mielestäni myös ilon rooli – kun on aihetta iloita, muistuttavat enkelit, että ilolla on usein sama osoite; Taivaallinen johdattaja on laittanut sormensa peliin ja johdattanut asiat sujumaan parhain päin.

Enkeleitä on uskoni mukaan maan päällä ja taivaassa. Taivaassa täältä sinne siirtyneiden rakkaidemme luona. Maan päällä, keskuudessamme.

Voi olla ettemme edes tunnista heitä. Sanotaanhan, että ole vieraanvarainen, niin voit saada vieraaksesi enkelin. Monia muitakin arkipäivän ihmeitä enkelit meille järjestävät – ei tarvitse kuin uskoa niihin.

Maire Soiluva
Päätoimittaja

Hartaus sunnuntaiksi 3.10.
Mikkelinpäivä

Lapsen kaltaisuus ei ole nukeilla leikkimistä

Kerrotaan, että Amerikassa olisi lahko, jonka jäsenet pisaavat vaippoihin, jotta lahkon jäsenet voisivat olla Jeesuksen sanojen mukaisesti lasten kaltaisia.

Tavallisen suomalaisen on helppo ymmärtää, että keho tusta lapsen kaltaiseksi tulemisesta ei pidä käsittää näin kirjaimellisesti. Se ei voi merkitä sitä, että aikuisen ihmisen pitäisi kaivaa uudestaan leluautot ja nuket esiin niillä leikkiäkseen. Ei ole tarkoitus, että ihminen taantuisi uimataittoa edeltävälle tasolle tai peräti rintaruokintaan saakka. Eikä kyse voi olla siitäkään, että sateella ulos mennessä olisi aina laitettava kurahousut jalkaan ja että polkupyörään olisi asennettava uudestaan apupyörät.

Edes jumalasuhteessa ei tarvita tällaista elämän peruu- tusvaihdetta.

Mikään Jeesuksen toiminnassa ei viittaa siihen, että hän neuvoisi ihmisiä taantumukseen. Päinvastoin hän kehottaa heitä ottamaan vuoteensa ja kävelemään – ottamaan vastuuta elämästä, niin kuin vain aikuinen ihminen sitä ottaa.

Ja siitä huolimatta Kristus on tosissaan asettaessaan tuon vaatimuksen lapsen kaltaiseksi tulemisesta.

Kyse on ennen muuta lapsen kyvystä luottaa isään ja äitiin. Kun jompikumpi ottaa syyliin, ulkona oleva paha on kokonaan poissa, tai se on ainakin täysin menettänyt voimansa.

Tai ohjeen lapsen kaltaiseksi tulemisesta voisi ymmärtää niin, ettemme kuvittelisi itsestämme liikaa emmekä sortuisi niin sanottuun elämönhallintaan. Myös se on epäjumalanpalvelusta ja hullua ylpeyttä. Kun vesi nousee Vantaanjoessa tavallista korkeammalle, etelänkin ihminen huomaa saman mikä pohjoisen kairoilla on aina tiedetty: ei ihmisestä ole säätämään sitä, missä kulkee tapahtumisen ja tapahtumatta jäämisen välinen raja. Ihminen päättää ja Jumala säätää.

Lapsen kaltaiseksi tuleminen on myös vilpittömyyttä, kyvyttömyyttä teeskennellä ja pyrkimystä olla sellainen kuin ihminen vain on.

Ja vielä se on taitoa ihmetellä, odottaa ja innostua. Ei ole maailmassa juuri niin suurenmoista näkyä kuin ovat pienen lapsen silmät, kun hän saa kätensä lahjan ja vetää siitä ensimmäisen solmun auki ja näkee vilauksen sisällöstä.

Se on samaa kuin tuntisi ensimmäistä kertaa Jumalan läsnäolon.

Arto Köykkä

Yleisöltä

Juhana Lötjönen
syntynyt Kurkijoella
3.10.1904, täyttää
100 vuotta
Palokan sairaalassa.
Juhlimme perhepiirissä

Kurkijokimuseon TALKOOT

jatkuvat tiistaina 12.10.04.

Museolla järjestellään paperiarkistoa klo 14-19.

Tervetuloa mukaan myös lyhyemmäksi ajaksi.

Talkoolaisia pyydetään ilmoittautumaan etukäteen puhelimitse 050-403 6050/Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net.

NIMIPÄIVÄT

1.10 pe	Raine, Rainer, Rauno
2.10 la	Valio
3.10 su	Raimo
4.10 ma	Saija, Saila
5.10 ti	Inka, Inkeri
6.10 ke	Minttu, Pinja
7.10 to	Pirjo, Pirkko

Kurkijokimuseo

on avoinna syys-toukokuu-
sa sopimuksen mukaan.

Museolla työskennellään make virka-aikana, mutta vierailusta kannattaa sopia ensin puhelimitse tai sähköpostilla 050-403 6050/Maria Kauppinen tai 050-377 9358/Kari Kiiski tai kurkijokimuseo@auria.net.

Pääsymaksu:
2 Eur aikuiset ja 1 Eur lapset.

Muistettavaa

– **TURUN KARJALAINEN NÄYTÄMÖ** esittää 20-vuotisjuhlanäytöksenä RAPSDIA PAAKELIN KYLÄSTÄ sunnuntaina 3.10.04 klo 14.00 ja klo 18.00 Turun suomenkielisellä työväenopistolla, Kaskenkatu 5. Liput 10,00 + ovelta, ennakoon p.040-7033120 Helena Aro. Huom! Ainoa tilaisuus nähdä näytelmä kokonaan!

– **Kurkijoen Marttayhdistyksen** bussi Marttapäiville Sauvoon la 5.10 lähtee klo 10.10 Metsämaan kaupalta. Kaupungista klo 10.30 Nordean pysäkillä. Matka jatkuu Kyrön kautta Sauvoon. Kyytiin mahtuu vielä, ilm. Arjalle puh. 040-700 8557

Karjala-myymälä

Erikoisliike Karjalasta
ja karjalaisuudesta
kiinnostuneille

Helsingin myymälä,
Kasarmikatu 16

Kauppakatu 41, 53100 Lappeenranta
• Puh. (05) 541 4650, fax (05) 541 4651
• sähköposti: karjaja@myymala.inet.fi
• www.karjala-myymala.fi

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka on ollut Suomen ainoa kommunistinen pääministeri?	7. Kuka oli viimeinen jääkäri puolustusvoimien komentajana?
2. Montako litraa on vanha vetomitta kapp?	8. Mihin rakennettiin Suomen ensimmäinen valomajakka?
3. Millainen on luonteeltaan koleerinen ihminen?	9. Minä vuonna lyijytön bensiini tuli Suomen markkinoille?
4. Mistä Raamatun Johannes Kastaja sai nimensä?	10. Millä toisella nimellä tunnetaan verijuotikas?
5. Mikä museo on Siida?	
6. Kuka näytteli Lapatos-sarjan nimihenkilöä?	

Unto Miikkulaisen kokoama
Näin ikkeä
– murre-sana-
kirja sisältää yli
4000 muresanaa.

Eino Vepsä on lisäksi koonnut Kurkijoelta, Hiitolasta, Lumivaarasta ja Jaakkimasta sekä naapurista Parikkalasta yli 300 sananpartta, joista hän on osan myös kuvittanut. Mainio lahjakirja, tärkeä hakuteos!

Tilaukset:
Kurkijokelaisen toimitus, Vesikoskenkatu 13 As 21
32200 LOIMAA, puh. (02) 762 2551, 050-521 3336

Hinta 23,- eur

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta satuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu **60** centtiä/mm

Muut sivut **45** centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä. Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita joulupyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

50 VUOTTA SITTEN...

N:o 38. Lauantaina lokakuun 2. p:nä 1954

Lukijan kirje

Kurkijokelaisen toimitus,
Loimaa.

Kun Mikrilan kylänumeroa julkais-
taan, ettei vaan unohtettaisi erästä
sen erikoislaatuista henkilöä Sakarias
Liikkusta.

Mikäkö kuulutus oli sitten tuo
Sakarias. Olipa vaan jostain maail-
malta kulkenut ja päässyt niinku-
si "puusiekkäsi" eräseen pe-
nuuseen taloon.

Lapsipoolet oli jo ennen kun tämän
kirjoittaja joutui naapuriksi, kulkeutu-
neet maailmalle, ja vaimokin muutti
sinne, mistä ei paluuta ole. Niinpä
Sakarin oli otettava talon pito omiin
ivuihin. Aluksi piti parikin lehmää,
mutta katsoi kai sen homman liian
monimutkaiseksi, kun päätyi pitämään
sinoastaan hevosta.

Viimeksi oli vankka kirjava hevonen
joka oli enää vaan yksi silmä käytet-
tävä, ja kun isännälläkään ei ollut
kun yksi silmä, siitä riitti ievhängäi-
le naljailua, kun ne vastaan ajeli. Sa-
kari otti kaiken leveästi hymyillen.

Erikoisinta oli se järjestys ja huos-
helli, joka talossa vallitsi. Ainoa tupa,
ehkä satoja vuosia vanha, oaksen
maan sisällä painunut, palveli asunon-
na ja kaiken kaman varastopaikkana,

jota ei ollut puhdistettu kun vaimo-
vzinajan hautajaisiin, josta oli jo eva-
kiksi lähteissä yli 20 vuotta. Kylläkin
se lielee ollut, koska ihmiset, jotka
joskus utelaisuudessa pistäytyivät,
tapasivat isännän nukkumasta jälke-
puoli unissa, pääpuoli jollakin tel-
neellä.

Talvisin kirjollansa ajellessa poik-
kesi hän mielellään naapurin juttu-
sille. Hetken juteltuaan sanoi, — pi-
tää tästä lähteä poistamaan potaatteja.

Jotkut pitivät häntä vähän hassah-
lavana, toiset taas sen liiankin viisaaksi
veikkailoksi, jolla ainakin oli usein
varattu naseva vastaus.

Olikoon tässä mainittu eräs sellainen.
Kun terveysissar kuuli hänen asun-
tonsa erikoisuudesta ja meni tarkas-
tuskäynnille ja rupesi suhdelemaan,
että miksi se pidätte näin buoston
meiningin talossanne ja kun te kuul-
utte olevan rikkaita. Sakari hiipi lä-
helle terveysissarta ja loihe lausu-
maan: En minä nyt niin rikas ole,
mutta kyllä minulla rakkautta olisi
paljonkin. Jo jäi sisarelta nuhteet ja
lähti kiireen vilkkaa pois, pelästyi kai
Sakarin rakkauden paljouutta.

Ju on kuula Liikkunenkin päättänyt
maisen matkansa, jossain kunnallis-
kodissa.

"Naapuri".

Lasten evakkomatkan muistot talteen!

Karjalan Liitto kokoaa muistoja lasten evakkomatkista. Omat kokemukset, muistot ja tarinat evakkomatkan varrelta tai koko evakkomatkan voi kirjoittaa pidemmäksi tai lyhyemmäksi kertomukseksi tai ehkäpä se on jo pöytälaatikossa valmiina. Keruu on osa lasten ja nuorten Karjala-teemavuotta ja myös 60 vuotta toisesta evakkoon lähdöstä –muistovuotta.

Tekstit voi kirjoittaa koneella tai käsin A4-arkille ja vain toiselle puolelle paperia. Vasempaan reunaan jätetään leveä (n. 4 cm) mar-

ginaali. Tekstiin liitetään kirjoittajan tiedot; nimi, syntymäaika ja –paikka, osoite ja puhelin, ammatti sekä evakkomatkan reitti ja aika.

Lähetettyjä kirjoituksia tullaan mahdollisesti myöhemmin julkaisemaan ja antamaan tutkijoiden käyttöön.

Tekstejä voi lähettää Karjalan Liittoon marraskuun loppuun asti sähköpostitse: mervi.piiipponen@karjalanliitto.fi tai postitse: Karjalan Liitto/ Evakkomatmakeruu, Käpyläнкуja 1, 00610 Helsinki.

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu. Karjalan Liitto ry, Käpyläнкуja 1, 00610 Helsinki, puh. 09-7288 170

- Lokakuu**
- 2.10. Salon, Satakunnan ja Varsinais-Suomen piirien yhteinen tiedotuskurssi, Turku
 - 2.-4.10. Elävien kuvien Karjala -risteily
 - 5.10. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
 - 7.10. PitäjäesittelyJääski ja Kivennapa
 - 9.10. Etelä-Pohjanmaan piirien tiedotuskurssi, Seinäjoki
 - 12.10. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
 - 16.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Pohjolan piiri
 - 16.10. Taidepamaus - viipurilaisen taiteen tapahtuma
 - 16.-17.10. Sukuseurapäivä Vantaalla
 - 19.10. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
 - 19.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Kymenlaakson piiri
 - 21.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Tampereen piiri
 - 22.10. Säätiöseminaari
 - 23.10. Nuori mylläri -näytelmän ensi-ilta
 - 23.-24.10. Sukututkimuksen jatkokurssi
 - 24.10. Nuori mylläri -näytelmän esitys
 - 25.10. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Etelä-Karjalan piiri
 - 26.10. Taistelukentiltä rauhan töihin -luento
 - 28.10. PitäjäesittelyLumi-vaara ja Ruskeala
 - 28.-31.10. Helsingin Kirjamessut, Messukeskus
 - 30.10. Nuori mylläri -näytelmän esitys

Kirkonkuva ei vain muistoksi Vaan myös muistuttamaan kurkijokelaisuudesta

- Kurkijoen kirkon, kotikirkkonne valokuva täällä kirjaston Vampulahuoneessa ei ole pelkästään muisto. Se myös muistuttaa yhdestä osasta meitä vampulalaisia, te kurkijokelaiset olette eläneet kanssamme Vampulassa jo pitkään, vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja Henna Tammi kiitteli.

Vampulan Karjalaiset luovutti Kurkijoen kirkonkuvan kirjastoon Vampulaviikolla. Aiemmin seura on lahjoittanut kunnalle Kurkijoen kartan, vaakunan ja kirjan.

Valkokangas alttarin paikalla

Erkki Poutanen tuntee kirkon historiaa.

Talvisodan jälkeen venäläiset tekivät kirkosta elokuvateatterin. Urut oli rikottu ja alttari poistettu valkokankaan tieltä. Osa penkeistä oli purettu ja laudoista tehty tanssilava kirkon lähetyville.

-Suomalaiset valtasivat Kurkijoen 1942 ja heti olojen vakiinnuttua alkoi kirkon korjaaminen. Se otettiin uudelleen käyttöön keväällä 1944.

-Saman vuoden syyskuussa kirkossa asetettiin virkaan kirkkoherra Kujala. Virkaanasettaminen sai traagisen lopun, kun tuli il-

Kurkijoen kirkko on kuvassa ajalta ennen talvisotaa.

moitus Kurkijoen luovuttamisesta.

19.9. 1944 kirkon ovet suljettiin viimeisen kerran. Mukaan otettiin kirkonkellot, jotka nyt soivat Suomussalmen kirkossa sekä alttaritaulu ja ehtoollisvälineet, jotka ovat nyt Loimaan kaupungin kirkossa.

Vampulan karjalaisista Paavo Tuunanen (takana) ja Erkki Poutanen luovuttivat kirkkokuvan kunnanjohtaja Katariina Koivistolle ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtaja Henna Tammelle (edessä).

Eilen, tänään, iankaikkisesti

Vasta vuosien jälkeen oli mahdollista lähteä kotiseutumatkoille.

-Näky oli lohduton. Osa kirkosta oli ollut myllynä ja osa romuvarastona. Kaikkialian ja pölyn peitossa.

-Jäljellä oli kuitenkin kullattu teksti alttarin yläpuolella: Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti.

-Kirkkoa ryhdyttiin siivoamaan ja korjaamaan. Heinäkuussa 1991 kirkko paloi perustuksia myöden. Palo syttyi useasta paikasta parvelta, tuhopoltto, Erkki Poutanen sanoo.

-Nyt jäljellä on vain kivijalka. Alttarin paikalla on kurkijokealisten pystyttämä iso risti. Sen viereen venäläiset ovat pystyttäneet isänmaallisen sodan voitonmerkin.

Ken tietää?

Viikon 38 kuva on julkaistu Kurkijokelaisessa jo 2.8.1996. Kuvassa Elisenvaaran yhteiskoulun kannatusyhdistys on kokoontunut 28.7.1929 yliopistoon johtavan koulun rakennustyömaalle. Kiitos tarkoiluk lukijoille!

Kuva Kurkijokimuseon kokoelma

Kuvateksti kertoo tässä kuvatun opiston opettajien ja ruokalan apulaisia, mutta onko heidän nimiään tiedossa? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net <mailto:ulla_clerc@hotmail.com> .

TAIDEPAMAUS

VIIPURILAISEN TAITEEN TAPAHTUMA LAUANTAINA 16.10.2004

KARJALATALO
Käpyläнкуja 1, 00610
Helsinki
Alkaen klo 14.30

- Viipurin Taitelijaseuran näyttely Karjalatalon juhlasalissa avoinna
- Mainetta muotojen, väkettä värien: Vanhan Wiipurin mestarimaalareita –professori Aune Jääksisen luento
- Viipurin Laueluveikkojen kvartetit sekä kansantanssiryhmä Pitko Pääkaupunkiseudun karjalaisista nuorista esiintyvät
- Viipurin Taitelijaseura esittäytyy

Karjalatalon aulassa lapsille Viipurin Taitelijaseuran taidenurkkaus.

Puffetti avoinna! Arpa-
jaiset – Päävoittona taidetta!

Taidepamauksen jälkeen Taitelijaseuran näyttely Galleria-salissa, Karjalatalo, 3. krs.

Näyttely avoinna 18.-24.10. ma-pe klo 9-16 sekä klo 17-19.

Sunnuntaina 24.10. klo 14 Galleria-salissa taidehuutokauppa, jossa kaupataan näyttelyssä esillä olleita

ta teoksia.

Yhteistyössä: Uudenmaan Karjalaisseurojen piirin Tulevaisuustoimikunta, Viipurin Taitelijaseura ja Karjalan Liitto ry

Lisätietoja: Liisa Munsterhjelm 040 8400 152, Uudenmaan Karjalaisseurojen piirin Tulevaisuustoimikunta, Hanna-Mari Nieminen (09) 7288 1712, Karjalan Liitto.

Tapahtumaa ovat tuoneet Karjalan Kulttuurirahasto ja Tikkurila Paints

VAPAA PÄÄSY! LÄMPI-MÄSTI Tervetuloa!

Kuva: Leena Golnik, Viipurin Taitelijaseura

Kurkijoen kauniilla hautausmaalla ränsistynyt kappelirakennus. Omaisten hautoja etsimässä - kuvassa Marjatta.

Minna ja Miika Orpna tähyävät v. 1992 Jaakkiman Orpnaa, Miikan ukin synnykotiä

JATKOJA SIVULTA 1

kunnan kirkkoherraksi. Tällä pohjalla oli hyvä jatkaa työtä. Työ sitoi paljon vapaapäiviä ja lomiakin. Ei siis ihme, että melkein 30 vuotta saman seurakunnan palveluksessa kulutti voimiani. Kun lisäksi tulivat Tyrvään rovastikunnan lääninrovastin tehtävät, olin valmis jäämään eläkkeelle jo 63 vuotiaana.

Isovanhempia tarvitaan

Asumme Huittisissa omakotitalossamme viime vuoteen saakka. Se merkitsi jatkuvaa yhteyttä seurakuntaan ja moniin papillisiin tehtäviin. Kun ystäväpiirimme oli laaja, emme edes ehtineet ajatella muualle muuttoa. Oman talon hoitaminen vaati paljon ja kun jouduin usein palamaan kesämökiltäkin työn pariin, aloimme miettiä helpompaa asumista. Lapsenlapset tarvitsivat myös usein meitä. Aloimme pohdita, missä me olisimme kaikkein tarpeellisimpia isovanhempia. Vaaka kallistui Espooseen, jossa nuorimman tyttäremme pieni tytär, nyt 2 vuotta täyttänyt Kaisla, tarvitsee meitä esim. silloin tällöin hakemaan päiväkodista.

Lapsista olemme iloinneet paljon, vaikka heistä vain nuorin asuu lähellä meitä. Vanhin lapsistamme, Hanna, on psykiatrina Jyväskylän keskussairaalassa ja hän on naimisissa lääkärin, tri Markku Heleniuksen kanssa. - Käytin muutaman kerran myös Ilmi Tzerebovaa Jyväskylässä lääkärissä, kun Ilmi niin halusi. - Heillä on kaksi poikaa: Lauri ja Mikko, jotka ovat Jyväskylän normaalikoulussa oppilaina. Poikamme

Miika on insinööri ja käy töissä Valtralla, Siuron Linnavuoressa. Hänen vaimonsa Minna Koski on liikunnanohjaaja, ja heillä on kolme lasta, poika Manu, joka käy ensimmäistä vuotta koulua, ja kaksi tyttärtä, esikoululainen Matilda ja vuoden ikäinen Amanda. Nuorin tyttäremme, Annamari, (Anna) on KTM ja on nykyisin Sek & Grayn palveluksessa. Hänen miehensä, Kari Karri, on matkailualalla ja heillä on tämä kaksivuotias Kaisla.

Luottamusta

Luottamustoimeni ovat yleensä liittyneet tehtäviini. Huittisten ulkopuolella olen ollut mukana Suomen kirkon Pappisliiton hallituksen jäsenenä, Satakunnan papin veljespiiriin puheenjohtajana, Porin Diakonialaitoksen hallintoneuvoston jäsenenä sekä Laina ja Väinö Kiven Säätiön hallituksen jäsenenä, Helsingissä. Huittisissa luottamustoimenani on ollut mm. lukion johtokunnan jäsenyys, Kehitysvammaisten Tuki ry:n jäsenyys ja Säästöpankin isännistön jäsenyys ja puheenjohtajuus. Vammalassa lupauduin kerran kunnallispolitiikkaan, mutta sen jälkeen olen pysynyt visusti sivussa kaikista poliittisista toiminnoista.

Karjalaisuus

Karjalaisuus on vaikuttanut kaikissa elämäni vaiheissa, vaikka olenkin kouluni käynyt Varsinais - Suomessa ja pääosan työstäni tehnyt Satakunnassa. En ole koskaan oikein oppinut puhumaan Kurkijoen murretta senkään vuoksi, koska meillä puhuttiin enemmän Jaakkiman murretta. Koko lapsuuteni unimaailma liit-

tyi lapsuuteni maisemiin ja vielä yliopistoaikanani kirjoitin ex-libris-osoitteekseni: Kurkijoki, Soskua. Vaimoni ihmetteli sitä ja sanoi ymmärtäneensä sen vasta sitten, kun oli itse käynyt ensimmäisen kerran Kurkijoella. Hän ihastui valtavasti kotiseutuuni, vaikka on itse juuriaan myöten satakuntalainen. Lapsemme ovat myös halunneet olla karjalaisia.

Kun tulin aikoinaan Vammalaan, asessori Eino Kolari kysyi, onko minun vaikea kotiutua Tyrvään seudulle. Vastasin: "Kun olen lapsena menettänyt synnyinseutuni, olen pitänyt kotiseutunani sitä paikkakuntaa, missä saan olla perheeni kanssa ja missä minun hyvä tehdä papin työtä.". Tämä vastaus jäi esimieheni mieleen niin, että hän toisti sen useissa puheissaan ja sai siitä aiheen tärkeämpiinkin asioihin.

Perinteitä

Karjalaisperinteitä en osaa luetella, koska olen asunut länsi - suomalaisten parissa ja kotiini ovat tulleet lähinnä sinne liittyvät perinteet. Olen kaipauksella muistellut äitini karjalanpiirakoita ja karjalanpaistia. Piirakoita en saa muuten kuin kaupasta - ja tietenkin juhlissa. Karjalanpaistia meillä kyllä tehdään ja syödään suurella mielihyvällä. Karjalaista lauluperinnettä pidämme yllä ja se on virkistävää koko perheelle. Karjalaisuutta on varmasti myös se, että kotimme on ollut aina avoinna sukulaisille, ystäville, myös monille virolaisille ja venäläisille ystävillemme.

Kotiseudulla

Olemme tehneet kotiseutumatkoja jo 14 vuoden ajan. Olimme ensimmäistä kertaa matkalla kesällä 1990. Silloin teimme matkan sisarusten kesken pikku bussilla. Näin pääsimme Käkisalmeen, josta matkustimme junalla Sortavalaan ja sieltä pikku autoilla Kurkijoelle. Meillä kahdella, Väinöllä ja minulla, oli mukana myös puolisoimme. Silloin tapasin ensi kertaa Kurkijoella myös Ilmin, jonka kanssa olen ollut pitkään kirjeenvaihdossa. Tuon ensimmäisen matkan aikana näimme Soskuan kotitalomme seisovan paikallaan aikaa uhaten kallio-

ta vastan. Sauna ja piharakennukset tosin puuttuivat, navetan kivetyksellä otti leppoisasti aurinkoa lapsuuteni lempieläin, kyykkäärme.

Olen tuntenut kotiseutumatkoilla samaa, minkä Vilho Heinonen lausui näin: "minun sieluni lepää, kun tulen lähelle kotiseutunani". Ehkä sen vuoksi olen käynyt katsomassa noita lapsuuden maisemia monen monta kertaa, useasti vaimoni, lasteni ja heidän perheittensä, veljeni ja serkkuni Veikon kanssa. Olen käynyt siellä myös monen monta kertaa yksinkin. Olenhan ollut mukana myös siellä vietetyissä juhlissa. Vilho Heinosen opastuksella olen saanut tutustua myös äitini kotipaikkaan Lapinlahdella. Sieltä olen saanut tuomisiksi vain ladon saranan

Kotiseutumatkojen kokemuksista voisin kertoa kirjan verran tarinoita. Olen saanut Laatokan Karjalasta ja Pietarista paljon ystäviä, joita on ilo käydä katsomassa. On ollut ilo löytää sekä oma synnyinkoti että isäni synnyinkoti asuttavassa kunnossa. Kun lähdimme syksyllä -44 kotoa, me poikaviikarit katkimme kauppias Turpeisen tulitikkuväran ja paljon ammuksia saunan piipun juurelle sahajauhojen sekaan. Sain toisella matkallani kuulla kotini nykyisiltä omistajilta, että kerran, kun talon vanha äiti oli juuri tuotu saunasta sisälle, he kuulisivat pirttiin kauhean räjähdysten. Olin todella helpottunut, sillä ajatus vahingon tuottamisesta oli vaivannut mieltäni. Paikjärvellä isäni kodissa asui myös 80 vuotias ukrainalainen mummo, joka suri omaa pakkosiirtotaan. Vaimoni suri taas miehensä siirtolaisuutta. Vaimoni ja mummo itkivät Orpan kauniissa tuvassa ko-

tiseudun menettämistä toisiaan halaten.

Olen ajanut toisten kanssa ja paljon myös yksin vanhalla kotiseudullani, mutta en ole kohdannut vastoinkäymisiä kuin kerran. Kerran 90-luvun alussa, kun jätimme lasteni kanssa automme Huuhmään varuskunnan alueelle ja menimme isäni synnyinkotia katsomaan, nuorimman tyttäremme autoon murtauduttiin ja vietiin eväät ja tutkimusmateriaalia. Vaikka olemme Pietarissakin olleet monta kertaa omalla autolla, kaikki on sujunut oikein mainiosti. Hauskoja muistoja on sen sijaan jäänyt paljon.

Kysymys

Karjala-kysymystä olen pohtinut paljon. Sitä pohdimme myös, kun seuraamme lehtien kuolinilmoituksia. Vaimoni erikoisesti huomioi Karjalassa syntyneet poisnuikkuneet. Tällä viikollakin niitä on ollut paljon. Itse olisin valmis vieläkin siirtymään Karjalaan, mutta tuskin nuorempi polvi olisi valmis lähtemään sinne omista työpaikoistaan. Karjala on kyllä meiltä vääryydellä otettu ja se pitäisi palauttaa.

Tärkeintä

Elämäni tärkeimmät asiat liittyvät sekä sielun että ruumiin terveyteen. Niitä asioita rukoilen lapsilleni ja heidän perheilleen. Niitä rukoilen kaikille läheisilleeni, myös kaikille Kurkijokelaisen lukijoille.. Elämä on tämän päivän keskellä niin monitahoista, että meillä kaikilla pitäisi olla vahva elämän pohja, hyvät elämänarvot ja hyvä tahto toteuttaa kaikkea hyvää, etteivät pahat voimat saisi meitä valtaansa. Usko ja luottamus Jumalaan ja läheisiin on hyvä askel elämän juoksuradalla.

Siirtymä

En ole tietten tahtoen siirtänyt perinteitä seuraaville polville, mutta minusta tuntuu, että heissä elää voimakkaana sama pyrkimys, mikä meidän perheessämme on ollut. Kotiseutumatkat ovat heille rakkaita ja he haluavat kuulla kaikista niistä vaiheista, joita olen karjalaisena kokenut. Lapseni haluavat myös lukea kaiken, mitä osaan lapsuudestani kirjoittaa.

Palautetta

Kurkijokelainen - lehti tekee mielestäni hyvin arvokasta työtä karjalaisen ja nimenomaan kurkijokelaisen elämänmuodon säilyttäjänä. Olen ollut huono lehden tukija, mutta olen kuitenkin mielelläni aina lukenut Kurkijokelaisen, kun se postiluukusta tipahdtaa. Olen myös arvostanut kaikkien pääkirjoittajien kirjoituksia - niissä on paljon hyvää asiaa. Lehti muuttuu koko ajan aikamme mukana, olen hyvin tyytyväinen siihen. En osaa esittää muutoksia.

Tulevaisuus

Tulevaisuuden suunnitelmat väikkyvät aina mielessä, vaikka elämän pitäisi jo rauhoittua. Olen mm usein päättänyt, että vähennän matkustamista. Tämänkin vuoden loppukesästä olen kuitenkin käynyt Pietarin ystävien kanssa Tukholmassa, sitten olimme neljä päivää Pietarissa ja kolme päivää Pietarsaaressa. Huittisissa vierailimme myös usein.. Haaveilen kuitenkin usein levosta ja rauhasta sekä hyvistä lukuhetkistä.

Terveiset ja haaste

Lähetän mielelläni terveisiä kaikille Kurkijokelaisen lukijoille.

Haastan Liisa Pullisen kirjoittamaan omasta elämästään.

Kurkijoen ja Elisenvaaran kyläpäälliköt kodissamme Huittisissa. Kuvassa kyläpäälliköiden lisäksi vaimoni ja kuorolainen Eeva Silvennoinen.

Automme tätini Anni ja Antti Häklin navetan edessä, taustalla kaukaa näkyy ensimmäinen kouluni, Soskuan alakansakoulu.

Mikkeliltä nauriit kuoppaan ja ämmät pirttiin

Vuoden 1772 kalenteri-uudistukseen asti mikkelinpäivä oli kiinteästi 29.9 eli nykyisenä Mikon päivänä. Päivää oli vietetty kirkollisena juhlanä 29.9 j0 400-luvulla. Kalenteriuudistus siirsi mikkelinpäivän Mikon päivää seuraavaksi sunnuntaiksi.

Kirkossa mikkelinpäivää vietetään arkkienkeli Mikaelin kunniaksi. Juhlan päivämäärä on peräisin Rooman Mikaelille pyhitetyn kirkon vihkimispäivästä. Raamatun mukaan Mikael oli ylienkei, joka taisteli sielunvihollista vastaan.

Mikaelinpäivä on luterilaisessa kirkkovuodessa ai-

noa enkelijuhla. Enkeleitä pidetään Jumalan lähettiläinä ja jokaisella lapsella on oma enkeli. Päivä onkin kirkossa myös lasten päivä, jolloin usein pidetään perhejumalanpalveluksia.

Mikkelinpäivä ennen vanhaan

Vielä 1900-luvun puolella mikkelinpäivä oli mari-anpäivän ohella vuoden merkittävimpiä juhlapäiviä. Se oli maaseudun työkalenterissa sadonkorjuun, ulkotöiden ja karjan laiduntamisen päätösjuhla. Sanottiinkin, että ”Mikkeliltä nauriit kuoppaan ja ämmät pirttiin.”

Mikkelinmarkkinat ovat laajalti tunnettuja varsinkin niillä paikkakunnilla, joilla oli arkkienkeli Mikaelin mukaan nimetty kirkko, esim. Kurkijoen Tervunkylän kirkkokalliolle valmistui v. 1540 Pyhän Mikaelin ortodoksikirkko, minkä ruotsalaiset polttivat 1660-luvulla. Tarinan mukaan kellot on upotettu läheiseen kirkkolampeen.

Keskiajalta alkaen mikkeliiä pidettiin myös vuosipalkollisten muuttopäivänä. Taloon pestatut piiat ja rengit saivat tuohon aikaan viikon tai kahden vuosiloman. Vapaaviikoilla he koontuivat markkinoille

huvittelemaan ja kuulostelemaan uusia työpaikkoja. Itä.-Suomessa tätä varten järjestettiin erityisiä pestu-markkinoita. Silloin ostettiin myös kihloja ja vietettiin häitä. Syksy olikin suosituinta häidenpitoaikaa.

Vuonna 1816 palkollisten muuttopäivä siirtyi mikonpäivältä marraskuun 1. sunnuntaille, kekrille.

Myös mikkelinpäivällä oli omat ruokaperinteensä. Joillain seuduilla teurastettiin mikkelinpässi. Sen teurastaminen uskottiin tuovan kyseiselle talolle karjaonnea. Teurastetun pässin sisälmykset, veri ja pää vietiin uhripuulle ja osansa sai myös navettaväki. Toki parhaimmat paikat menivät ihmisille. Uhrimenot saattavat viitata jo ennen kristinuskoa olleisiin syksyn maanviljelysriitteihin.

Raili Poutanen

Lähdeaineistona Suuri perinnekirja

Sunnuntaina 19 syyskuuta tuli kuluneeksi 60 vuotta Jatkosodan rauhansopimuksen solmimisesta. Mäntsälän kirkko täyttyi sunnuntai-iltana, kun Kirvun juhlakuoro piti konsertin rauhan teon muistopäivänä.

Tervehdyspuheessaan kunnallisneuvos Soini Hämmäläinen palautti mieliin rauhaneuvottelujen vaikeuksista syyskuussa 1944. Monen rauhaneuvottelijan terveys järkkyy Molotovin ankaran painostuksen edessä. Suomalaisen esitykset rauhanehtojen lieventämisestä kaikuivat kuuroille korville.

Välirauhansopimuksen ehdot olivat vielä ankarammat kuin talvisodan rauhansopimuksen ehdot. Karjala jouduttiin jälleen luovuttamaan. Lisäksi Suomi menetti Petsamon ja Suomen oli vuokrattava Porkkalan alue Neuvostoliiton sotilastukikohdaksi, Suomen oli maksettava 300 miljoonan dollarin sotakorvaukset. Suomen piti lisäksi luovuttaa Neuvostoliiton sotavojien käyttöön lentokenttiä

ja satamia. Kenttäarmeija piti kotiuttaa 2,5 kuukaudessa ja sotarikolliset piti rangasta.

Lisäksi Suomeen perus-

tettiin neuvostoliittolaisten komissio valvomaan rauhanehtojen noudattamista. Suojeluskunnat, Lotta Svärd ja Aseveljien

Liitto oli lakkautettava.

Meidän sukupolvien tehtävänä on huolehtia siitä, että jälkipolvet aina muistavat, miten täpäällä itsenäi-

syytemme säilyminen oli ja miten suurin uhrauksin isänmaatamme on puolustettu ja rakennettu uuteen kukoistukseen.

Kotikirkon kautta evakkotielle

Juhlapuheessaan piispa Kalevi Toiviainen kertoi 50 vuoden takaisista tapahtumista: Kuinka Kirvussa sadonkorjuuseen jääneet työikäiset vielä viimeisenä iltana kokoontuivat kirkkoon, josta jo alttaritaulu, kynttiläkruunut ja alttarin vaatetus oli korjattu pois. Työvelvolliset polvistuivat ehtoollispöytänsä, jossa arkiset työvaatteet ja rikkiinäiset kengänpohjat eivät häirinneet, vaan pyhästä aterista saatiin matkaevästä tietymättömälle evakkomat-kalle.

-Ken on Karjalan kun-

nailla joskus elänyt ja joutunut niiltä lähtemään, kantaa läpi elämänsä kaipuuta ja ikävää rinnassaan. Kun Suomi astui sivistyneeseen maailmaan, se astui karjalaisessa puvussa.

-Sen huomaamiseksi tarvitsee ajatella vain suomalaista kansanrunoutta, Kalevalaa ja Kanteletarta. Muistakaamme vain, että tämän illan konsertin on järjestänyt ja siinä laulaa kuoro, joka on perustettu ensi kuussa jo 122 vuotta sitten Kirvun Lauluseurana. Laulajat ovat vaihtuneet, mutta kuoro on jatkanut samana. On siinä musiikkiperinnettä, joka hakee pitäjien musiikkiharrastuksessa vertaistaan.

Kirvun Juhlakuoron konsertissa, Tapani Rautasuo johdolla kuoro esitti saman ohjelman kuin Juhannuksena Kirvussa Kihu-juhlilla.

Illasta tuli harras ja isänmaallinen. Viidenkymmenen Laulajan esitykset johdatti kuulijan ajatukset hermistämään menneitten sukupolvien ja isien henkiin perintöön.

KH

Veljesheimoja ja viholliskansoja

ON AIKA tulla ulos kaapista ja lausua ääneen se nelikirjaiminen, h:lla alkava sana. Kotimaakuntani on Häme.

Ymmärrän, jos tämä kuulostaa järkyttävä Itä. Shokin lieventämiseksi on paikallaan lisätä, että geeniperimäni on vahvasti savo-karjalainen. Vaikka on siellä seassa hämäläistäkin hurmetta verenkiertoa hidadtamassa.

Sanovat tosin, etteivät vuosisataiset heimorajat enää näinä aikoina paljon merkitse. Osittain tämä on totta: harva nykypäivän savolainen suunnittelee terrori-iskua Heinolaan ja hämäläisten ajamista kauemmaksi savolaiskansan laidunmailta.

ARKIPÄIVIEN kul-

kuun heimoerot tuovat silti vieläkin pikantin lisänsä. Hämeessä ihmisten välinen kanssakäyminen on usein hitaan laista. Naapurille on syytä sanailla ensin vartitunti säästä ja maanteiden huonosta kunnosta. Myös heikon terveyden tai kehon turvallista, koska sillä taltutetaan puhekuumppanin orastava kateus. Tämän jälkeen voi mennä asiaan.

Kun asuin vuoden itärajalla, huomasin monen asian olevan siellä toisin. Kontaktia otettiin suorauksisesti sekä hyvässä että pahassa. Alkuasukkaiden kanssa oli helppo päästä puheisiin, mutta kylän baariin ei ollut terveellistä mennä alle kolmen hengen ryhmässä.

SUOMALAISUUDEN historia on varsin lyhyt. Hidas kansa ja vilkas kansa eivät ole kauan viihtyneet samassa veneessä. Suomalaisuus ei syntynyt romantisesti kansallisessa alku räjähdyksessä, vaan sen kehittäminen oli 1800-luvun valtaapitävien johtama projekti. Ja hekin nappasivat idean tuon ajan kansainvälisistä aate- ja tyyli-irtauksista.

Kansan syvät rivit hitasautuivat yhteen vasta myöhemmin yhteisten vaikeuksien ja kriisien kautta. Lopulta suomalaiset muuttivatkin niin yhtenäiseksi porukaksi, että kansallisiin erityispiirteisiin vetoamisesta tuli tapa torjua useimmat ulkomailta tulevat vaikutteet.

Heimoerot ovat tässä myllerryksessä muuttuneet arkiseen elämään lisää makua tuoviksi mausteiksi. Viime vuosina ne ovatkin suomalaisille maittaneet. Murteille käännettyjä sarjakuvia on myyty kuin leipää.

Kaikkiin herimoeroihin ei kuitenkaan suhtauduta lempeän humoristisesti. Sattuinkin äskettäin junamatkalla ravintolavaunuun, jossa muuan nousuhumalainen mies opasti nuoremmalle opetuslapselle miten erilaisiin maassamme asustaviin vähemmistöryhmiin tulee suhtautua. Keinot vaihtelivat karkottamisesta tappamiseen ja luenointitapa häiritsevän äänekkäästä siemättömän äänekkääseen.

Siinä vaiheessa kun etnisen pudistuksen ideologi-

seksi selkänäjaksi vedettiin Adolf Ehnrooth vaihdoin vaunua. Ehkä nyt ymmärrän, mitä ravintolavaunotomien IC2-junien keksijä on ajatellut.

Veljesheimoja ja viholliskansoja

Rasismi ja eri kansojen rankkaaminen arvojärjestykseen ovat edelleen yleinen tapa, joka puolella maailmaa. Kuitenkin savonkielinen Asterix ja pohjanmaalainen Roope Ankka todistavat, että ihmisryhmien välisille eroille voi nau- raan hyvän tahtoistekin.

Ehkä olisi paikallaan miettiä voisiko etnisiin eroavaisuuksiin suhteutua useamminkin niin kuin meikä-läiset heimot suhtautuvat toisiinsa.

Markus Mattlar
Länsi-Savo 29.6. 2004
Kirjoittaja on Länsi-Savon kesätoimittaja.

Nuori Mylläri syksyllä ensi-illassa

Syksyllä Karjalatalolla on ensi-illassa Maiju Lassilan klassikko Nuori mylläri. Se on myös ohjaaja *Tiia Honkasen* ensimmäinen ohjaustyö Karjalaisella Näyttämöllä.

Nuori mylläri on monille tuttu, mutta siitä riittää aina uutta ammennettavaa. Karjalaisen Näyttämön tuore ohjaaja kertoo kappalevalinnasta: Ihastuin Lassilan rikkaaseen kieleen. Se on hauskaa ja monimerkityksellistä, nykyään lähes katoava ilmiö. Lassilan ihmiset ovat inhimillisiä.. He kadehtivat, juonivat ja ahnehtivat ja ennen muuta rakastavat. He ovat kuin kuka tahansa meistä. Henkilöittäin Lassila kohtelee rakkaudella.

- Näytelmässä elää ja hengittää koko kylä. Se tarjoaa myös mahdollisimman monelle Karjalaisen Näyttämön näyttelijälle mahdollisuuden päästä mukaan. Myllärin lisäksi paikalla ovat leskivaimot, nuoret neidot, mustasukkaiset miehet, kateelliset isännät, emännättömät leskimiehet, ahne koulumestari – elämän koko kirjo Soikkelin vihaista pässiäkään unohtamatta, toteaa Tiia Honkanen. - Hurmaava henkilögalleria kertoo vauhdikkaan tarinan, joka voisi olla myös meidän tarinamme. Tästä kansannäytelmästä jokainen voi löytää itsensä voimakkain viivoin kuvattuna. Ainakin jokainen voi löytää ihasuttavan tai vihasuttavan naapurinsa. Sitten vain mylly pyörimään ja nuoren myllärin Pentti Akkimuksen sanoin ihmettelämään aikaansaannoksia: ”Toisinaan mie ittekin ajattelen, jotta mikähän se on, joka niitä tyttöjä niin minuun vetää...Onko se tuo mylly vai minä...?”

Nuori mylläri -näytelmän ensi-ilta Karjalaisella Näyttämöllä 23.10.2004 Karjalatalossa Käpylässä, Käpylänkuja 1. Lisätietoa ja lippuvaraukset Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 170 ja www.karjalanliitto.fi.

Nuori mylläri -näytelmän esitysaikataulu
Syksy 2004:
Talvi-kevät 2005:

La 23.10.	klo 16	Ensi-ilta
La 15.1.	klo 16	
Su 24.10.	klo 16	
Su 16.1.	klo 16	
La 30.10.	klo 18	
La 22.1.	klo 16	
Su 31.10.	klo 16	
Su 23.1.	klo 16	
Pe 5.11.	klo 19	
La 29.1.	klo 16	
Su 14.11.	klo 16	
La 5.2.	klo 16	
Pe 19.11.	klo 19	
Su 6.2.	klo 16	
Su 28.11.	klo 16	
La 12.2.	klo 16	
Pe 3.12.	klo 19	
Su 13.2.	klo 16	
Su 5.12.	klo 16	
La 26.2.	klo 16	
Pe 10.12.	klo 19	
Su 27.2.	klo 16	
La 11.12.	klo 16	
La 5.3.	klo 16	
Su 13.3.	klo 16	
La 19.3	klo 16	
La 2.4.	klo 16	
Su 3.4.	klo 16	
Muutokset mahdollisia.		

Lippuvaraukset Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 170 tai toimisto@karjalanliitto.fi.
Pääsylippujen hinnat: aikuiset 14 Eur, Karjalakortilla 13 Eur; ryhmät vähintään 12 henkilöä 13 Eur ja Karjalakortilla 12 Eur; nuoret ja opiskelijat 7 Eur.
Tervetuloa teatteriin!

Syksyn pitäjäesittelyt ja pitäjäpäivä

Suosittu pitäjäesittelyt jatkuvat lokakuussa kahtena torstai-iltana. 7.10 vuorossa ovat Kannaksen etelä- ja pohjoisosaa edustavat Jääski ja Kivennapa. Laatokan pohjoispuolen pitäjät, Lumivaara ja Ruskeala, ovat esillä 28.10. Esittelyissä kerrotaan pitäjien luonnosta, historiasta ja kuullaan eri sukupolvien näkemyksiä omasta pitäjästään. Viime esittelyissä kuullut nuorempien karjalaissukupolvien kokemukset koti-

seutumatkoista ja toiminnasta pitäjaseuroissa ovatkin tuoneet esille tuoreita näkökulmia karjalaisuuteen. Pitäjäesittelyistä vastaavat pitäjaseurojen edustajat. He myös esittelevät toimintaansa ja omia julkaisujaan.

Pitäjäesittelyt torstaisin 7.10. ja 28.10. klo 18 alkaen Karjalatalolla, Käpylänkuja 1, Helsinki. Esittelyjen välillä kahvi- ja keskustelutauko. Tervetuloa mukaan.

Talvisodan syttymisen muistoksi kirkkoilta Helsingissä 30.11

Talvisodan evakkoja.

Talvisodan syttymisen valtakunnallista muistojuhlaa vietetään tänä vuonna Helsingissä. Tiistaina 30.11. klo 18.30 kokoonnutaan Mikael Agricolan kirkkoon Helsingin Eiraan. Kirkkoillan ohjelmassa korostuvat 60 vuoden takai-

set tapahtumat, mm. toiselle evakkomatkalle lähtemisen teemat. Muistopuheen pitää professori Jouko Sihvo.. Tervehdyksen tilaisuuteen tuo Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukanen. Kirkkoillassa ohjelmaa esittävät myös lausuntataiteilija Asseri Nyberg ja

Viipurin Lauluveikot ja laulu- ja soitinyhtye Blond Alexandra. Tarkempi ohjelma saatavilla lokakuussa.

Vastaremontoitu Mikael Agricolan kirkko sijaitsee Helsingin Eirassa osoitteessa Tehtaankatu 23. Kirkko on valmistunut vuonna 1935 ja sen on suunnitellut

Taistelukentiltä rauhan töihin -luentosarja

Tänä syksynä tulee kuluneeksi 60 vuotta jatkosodan päättymisestä ja siitä, kun luovutetulta alueelta siirryttiin kanta-Suomeen. Millä ehdoin elämää jatkettiin eteenpäin? Karjalan Liitto ja Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta järjestävät jatkosodan päättymisen 60-vuotismuiston kunniaksi Taistelukentiltä rauhan töihin -luentosarjan.

Kuutena eri tiistaina pidettävän luentosarjan aiheina ovat mm. kesän ja syksyn 1944 tapahtumat, Man-

nerheim, sotakorvaukset, jälleenrakentaminen, suojeluskunta- ja lottajärjestöjen toiminta sekä maanhankintalaki.

Luentosarja pidetään tiistai-iltaisoin klo 18 - 20 loka-marraskuussa 2004 Karjalatalossa Helsingissä, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Vapaa pääsy!

Taistelukentiltä rauhan töihin -luentosarjan ohjelma:

5.10. Kesän 1944 sotilaallinen tilinpäätös, *Evers-tiluutnantti* Ari Raunio,

HANNU KILPELÄINEN KARJALAN LIITON TOIMINNANJOHTAJAKSI

Karjalan Liitto ry:n hallitus valitsi kokouksessaan 22.9.2004 liiton uudeksi toiminnanjohtajaksi teologian tohtori Hannu Kilpeläisen 3.1.2005 alkaen. Kilpeläinen on toiminut vs. toiminnanjohtajana elokuusta 2003 alkaen, jolloin toiminnanjohtaja Helena Valta jäi vuorotteluvapaalle. Helena Valta on pyytänyt eroa vuoden 2005 alusta palvelleen liittoa yli 16 vuoden ajan, josta puolet toiminnanjohtajana. Toi-

minnanjohtajan tehtäviin kuuluu liiton operatiivinen johto ja hallinto. Karjalan Liiton puheenjohtajana toimii kansanedustaja Markku Laukkanen.

Hannu Kilpeläinen on uskontotieteilijä ja väitellyt Laatokan Valamon luostarin ja yhteiskunnan vuorovaikutussuhteesta. Ennen nykyistä tehtäväänsä Kilpeläinen on toiminut Helsingin yliopiston uskontotieteen laitoksen eri viroissa ja Suomen akatemian projek-

titukijana yli kymmenen vuoden ajan. Kilpeläisen tutkimus- ja julkaisutoiminta on keskittynyt paljolti Karjalaan ja siirtokarjalaisuuteen. Hän on tutkinut mm. salmilaisten kulttuurista ja uskonnollista sopeutumista Pohjois-Savossa, karjalaista ja venäläistä pyhiinvaellusta, Karjalan ja Venäjän luostarilaitosta sekä Bysantin ja Karjalan yhteyksiä. Kilpeläiseltä on valmistumassa laaja tutkimus muinaiskarjalaisista uhrirituaaleista ja niiden sulautumisesta Karjalan ortodoksiseen uskontoon.

Karjalan Liitto perustettiin 1940 siirtokarjalaisten edunvalvojaksi mm. siirto-

arkkitehti Lars Sonck.

Karjalaispiirien ja liiton jäsenseurojen toivotaan otavan kirkkoillan ohjelmaansa ja kokoontuvan 30.11. syventymään hetkeksi yhdessä hengellisessä ympäristössä vaikeiden aikojen muiston ääressä.

Tarkempia tietoja: Karjalan Liitosta p. 09 7288 170. www.karjalanliitto.fi.

Tlaisuuden järjestävät Karjalan Liitto ja Helsingin Tuomiokirkkoseurakunta.

Ilkka Seppinen

2.11. Juoksuhautoista jälleenrakennukseen - demobilisaation ehdot, *dos.* Eero Elfvengren. Suojeluskunta- ja lottajärjestö tiensä päässä, *dos.* Kari Selén

9.11. Evakosta ja rintamalta asuttamiseen - maanhankintalain synty, *dos.* Silvo Hietanen. Sodan ja rauhan välissä - talvi 1944-45, *dos.* Silvo Hietanen

Luentosarja järjestetään Opintotoiminnan Keskusliiton kanssa. Muutokset mahdollisia.

Lisätietoja Karjalan Liitosta, puh. 09 – 7288 170, www.karjalanliitto.fi.

karjalaisten asutus- ja maanhankinta-asioissa. Nykyisin Karjalan Liiton tehtävänä on karjalaisuuden ja karjalaisen kulttuurin ylläpitäminen ja osallistuminen Karjalan kysymyksen ratkaisusta käytävään keskusteluun. Karjalan liitossa on lähes 500 jäsenjärjestöä ja n. 60 000 henkilöjäsentä. Karjalan Liiton jäsenmäärä on viime vuosina ollut selvässä nousussa. Evakkosukupolven lapset ja lastenlapset ovat kiinnostuneita karjalaisista juuristaan. Tämä näkyy karjalaisten sukuseurojen ja luovutetun alueen pitäjaseurojen jäsenmäärän lisääntymisenä.

Mie muistan, muistat sie! - tarinateatteria evakkomuistoista

Evakkous on tänä vuonna ollut esillä monella tavalla. Evakkojen kokemukset ovat esillä Mie muistan, muistat sie! –esityksessä Karjalatalolla Helsingissä. Esityksen ohjaa näyttelijä Eeva Litmanen ja hänen lisäkseen siinä esiintyy mui-

ta karjalaisjuurisia näyttelijöitä.

Muistelu on kuudenkymmenen vuoden aikana muodostunut vahvaksi osaksi karjalaisuutta. Jokaisella meistä on omat Karjalaan liittyvät muistonsa. Erityisesti evakkouteen liit-

tyvät muistot ovat olleet Karjalatalolla marraskuussa esitettävän Mie muistan, muistat sie! -tarinateatteriesityksen pohjalla. Esityksen on ohjannut Eeva Litmanen ja siinä näyttelevät Karoliina Franck, Anja Haadenmaa, Kirsi Ylijoki ja Teemu Ojanne. Työryhmä muodostuu eri-ikäisistä karjalaisjuurisista teatterialan ammattilaisista. Anja Haadenmaa matkasi itse evakkona Karjalasta, muiden isovanhemmat puolestaan olivat evakkoja.

Esityksen pohjana on käytetty Uudenmaan karjalaisseurojen piirin kulttuuritoimikunnan muutama vuosi sitten järjestämän evakkomuistojen keruun pohjalta koottua kirjaa ”Kävit sie? Näit sie? Muistat sie?”.. Sen koskettavat tari-

nat saavat nyt uuden äänen, kun näyttelijät lukevat muistoja ja tekevät evakkokokemukset jälleen eläväksi. Esityksessä evakkomuistoja sävyttävät lisäksi Larin Parasken laulettu runot sekä tekstien lomassa kuultavat musiikkikappaleet. Runonlaulannasta vastaa Anja Haadenmaa ja musiikista Teemu Ojanne.

Mie muistan, muistat sie! -tarinateatteriesitykset Karjalatalon juhlasalissa sunnuntaina 7.11. klo 17 sekä perjantaina 12.11. klo 19.

Lisätietoa ja lippuvaraukset Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 170 tai toimisto@karjalanliitto.fi

Pääsylippujen hinnat: aikuiset 15 eur, Karjalakortilla 14 eur; nuoret ja opiskelijat 7 eur.

Syyskuun yhdeksästoista

Tätä kirjoittaessani on syyskuun yhdeksästoista päivä 2004. On kulunut tasan 60 vuotta Suomen ja Neuvostoliiton välisen väli-
rauhansopimuksen allekirjoittamisesta Moskovassa. Suomen armeija oli saavuttanut yli kolme vuotta kestäneessä jatkosodassa hyökkäys ja perääntymisvaiheeseen torjuntavoiton. Se ei kuitenkaan riittänyt tasapuolisuuteen rauhanneuvotteluissa 5.9. 1944 julistetun aselevon jälkeen. Rauhanehdot saneli Moskovassa Kremlissä Neuvostoliiton rauhanvaltuuskuntaa johtanut ulkoministeri Vjatšeslav Molotov, Suomen ja suomalaisten leppy-

mätön vihaaja. Neuvottelun pöytäkirjat todistavat, että Molotov esiintyi pikemmin kuulustelijana kuin neuvottelijana.

Välirauhansopimus vahvisti ennakkotiedot. Maaliskuun 13.päivänä 1940 tehdyn, talvisodan päättäneen Moskovassa rauhan aluemenetykset astuivat uudelleen voimaan lisättynä uskomattoman kovilla sotakorvausvaatimuksilla. Suomen oli jälleen uhkailujen edessä ja länsivaltojen samannäköisyydellä luovuttava sellaisistakin maa- ja vesialueista, joille puna-armeija ei ollut yrityksistään huolimatta päässyt tunkeutumaan. Ta-

pahtui toistamiseen suuri vääryys, josta ei vuosikymmeniin edes saanut julkisesti puhua tai kirjoittaa. Vain ystävyyttä ylistettiin.

Katselen lyhytsanaisia päiväkirjamerkintöjäni 60 vuoden takaa. Koko kevään ja kesän 1944 oli 17-vuotiaita koulupoikia koulutettu rintamalle lähetettäväksi. Rauhanteko pelasti meidät niiltä koettelemuksilta. Kotiutus tapahtui heti lokakuun alusta. Päiväkirja kertoo kuinka yhä uudelleen ja uudelleen anoin lomaa päästäkseni auttamaan äitiäni ja vanhinta siskoani toiselle evakomatkalle. Kolme vanhempaa veljeäni odotteli kotiut-

tamista aina marraskuulle asti. Tilanne oli samantapainen lukuisissa muissa perheissä Karjalan maaseudulla, mm. syntymäpitäjässäni Kurkijoella. Vaivoin kylvetyä, runsaaksi kasvanutta viljasatoa yritettiin saada puiduksi ja siirretyksi pakkorajan länsipuolelle. Kun vihdoin sain viikon loman ja matkustin vuorokauden ajan Hämeenlinnasta kotilalalle, ehdin osallistua vain kolmena päivänä epätoivoisilta tuntuneisiin korjuutöihin. Väijäämätön lähtö oli edessä, takarajana 18.9.

Kirjoitin tapahtuneesta vääryydestä. Se on edelleen voimassa. Samanlaista vääryyttä kuin karjalaiset, petsamolaiset, sallalaiset ja Suomenlahden saarelaiset koke-

vat parhaillaan miljoonat ihmiset maapallollamme. Heiltä on riistetty oikeus syntymäpaikkaan ja kotiseutuun. Tämä mutkaton tosiasia on tiedostettava myös ja vihdoin Suomessakin. Se on esimerkiksi koulujen historianopettajien vaativa tehtävä yhä uusille koululaispolville. Takkinsa ja kelkkansa kääntelijöitä on ollut aina ja selittelijöiden puheilla ei ole loppua. Vääryys ei siitä muuksi muutu eikä tekona vanhene. Vähintä olisi, että se edes julkisesti tunnustettaisiin. Siihen ei kuitenkaan näytä maamme poliittisella johdolla pienimmästä suurimpiin vallanpitäjiin olevan toistaiseksi rohkeutta.

Erkki Puputti.

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Mauno Pekkala
2. 5 litraa
3. Kiivasluonteinen
4. Hän vaati kuulijoi-
taan kastautumaan
Jordanvirrassa.
5. Saamelaismuseo
Inarin kirkonkylässä.
6. Aku Korhonen
7. Kenraali K.A. Heis-
kanen
8. Utön saarelle vuon-
na 1753
9. 1985
10. Iilimato

Vielä ehtii nähdä

Rapsodia Paakelin kylästä

Turun Karjalaisen näytämön 20-vuotisjuhlanäytelmä on Iris Kähärin kirjoittama ”Rapsodia Paakelin kylästä”. Tämä on sama teksti, jolla teatteri aloitti 1984, silloin Ranssipuotimisenä.

Maili Suutari on sovittanut näytelmän uudelleen, siihen on lisätty lauluja sekä liikuntaa. Muutamissa rooleissa on jopa alkuperäisestä ryhmästä näyttelijöitä.

Tarinan päähenkilö on Jenny, joka ”ranssipuodissaan” hautaseppeleitä somitellessaan ja sitoessaan muistelee elämäänsä ja sen varrella tapahtuneita sattumuksia. Tämä on kertomus 1900-luvun alkupuolen elämänmenosta Karjalan kannaksella ja sen ajan tapakulttuurista. Ihmisten välisistä suhteiden selvittelemisistä ei huumoriakaan puutu. Jennyn elämän kudel-

maan sisältyy niin ilon kirkkaita sävyjä kuin surun ja pettymysten tummia lankoja. Karjalaisella optimisimilla Jenny selviää elämän karikoista todeten:

”Silhe miu elämä o sit mänt. Paremmikkii se ois voint männä, ei miul oo tää suurempii suruloit jos ei iloloitkaa suotu. Ne o kai mitattu sil mital, jot ne sop-

pii just. miul.”

Esitys sunnuntaina 3.10.04 klo 14. ja klo 18. Turun suomenkieleisellä työväenopistolla, Kaskenkatu 5.

Liput 10 euroa. Yhteys-
henkilö Helena Aro puh. il-
taisin. 040-7033120 tai
2366 909

Tervetuloa seuraamaan Paakelin kylän tapahtumia.

Rättimiehet vas. Matti Melasniemi, Esko Susi, Kalevi Pirttijärvi ja Harry Harjula.

Ranssisitoja Jenny, Eeva-Liisa Kinnunen.

Aito karjalainen Raudun tyttö

Mottoni on:
**Kaupunki kehittyv
vain kehittäen!**

Tellervo Niemensuo

nuor.ohj. lähetysyhti.
eläkkeellä

176

Kaupunginvaltuutettu
Eläkeliiton liittovaltuutettu
Loimaan seudun KTK:n yhtymävaltuutettu
Sydäntä lähellä
vapaaehtoistyö

TILAA
Kurkijokelainen
Vesikoskenkatu 13 As 21
32200 Loimaa
Avoinn: Ti & Pe klo 9-14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA**
**LOIMAAN
MUSIIKKI**
Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinn: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätt Loimaan
Aluesairaala

**LOIMAAN VIIALAN
KONDITORIA-KAHVIO**
Kauppalanckatu 2, puh. 763 2001
Avoinn: Ma - pe 8.30-17

HAUTAKIVET
Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua
LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto
TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

SPAR LOIMAA **12v.**

12 V-SYNTTÄRIT KOKO LOKAKUUN
SYNTTÄRI-EXTRAT

Kilpailuja • Rajuja synttäritarjouksia • Maistiaisia

Suomalainen HK:n
porsa
ulkofile **6⁹⁵** kg

Frisco virvoitusjuomat
appelsiini,
greippi,
päärynä
1,5 l
(0,39 l) **0⁹⁹** 4/talous

Lapin Kulta III olut
8,75 + 1,20 (2,21 l) **9⁹⁵** pkt

Soft Embo 12 rullaa
ja Emilia
6 rullaa **7⁰⁰** pkt

Yhteishintaan

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR